

Näkökulmia mullan alle

Kim Akass & Janet McCabe
(eds.): *Reading Six Feet Under – Tv to die for*. I.B. Tauris:
London & New York, 2005.
249 sivua.

Kim Akassin ja Janet McCaben toimittama teos on osa heidän nykytelevision draama- ja komediasarjoja käsittelevää kirjasarjaansa. Siinä on aiemmin, vuonna 2004, julkaistu vastaavanlainen artikkelikokoelma *Sinkkuelämästä* ja sittemmin teokset *L-koodista* ja *Täydellisistä naisista*. Kuten muut sarjan teokset, myös *Reading Six Feet Under – Tv to die for* on akateemista analyysiä ja populaarimpaa materiaalia yhdistelevä julkaisu, joka sisältää muun muassa oppaan sarjan jaksoihin, hautausurakoitsijakirjailijan kirjoittaman omakohtaisen tekstin sekä kaksi sarjan innoittamaa runoa. Näin ollen se ei ole konventionaalinen akateeminen julkaisu vaan näyttää tavoittelevan myös laajempaa yleisöä.

Toimittajien kirjoittama johdanto yhdistelee oma-kohtaisia kokemuksia hautausjärjestelyistä, kriitikoiden sarjasta esittämiä arvioita, sarjan luojan Alan Ballin esittelyä sekä teoriaa. Teoksen tavoitteeksi esitetään pohtia, mitä *Mullan alla* kertoo nyky-yhteiskunnasta. Vaikka Yhdysvaltoja ei mainita suoraan, viittaavat johdannon maininnat toistuvasti juuri Yhdysvaltoja koskettaneisiin ilmiöihin WTC-tornien iskuista Vietnamin sodan jälkeisiin tapahtumiin,

republikaaneihin ja Watergate-skandaaliin. Piirre on läsnä lähes koko teoksessa kirjoittajien viitatessa esimerkiksi samaa sukupuolta olevien parien avioliitto-oikeuksiin ja *Oprah'aan*. Näin ollen näkökulma on varsin Amerikka-keskeinen vaikka teoksen kirjoittajat edustavat Yhdysvaltojen lisäksi muita angloamerikkalaisen maailman maita kuten Iso-Britanniaa ja Australiaa. Teos avautuukin parhaiten yhdysvaltalaista yhteiskuntaa ja kulttuuria tunteville.

Kirjassa on kaiken kaikkiaan 16 tekstiä, jotka on jaettu teemoittain viiteen osioon. Ne keskittyvät muun muassa suremiseen ja melankoliaan (toinen osio), naissubjektin näkyväksi tekemiseen (kolmas osio) ja maskuliinisuuteen (neljäs osio). Lisäksi teoksen teksteissä tarkastellaan sarjaan liittyviä teemoja kuten maagista realismia, gotiikkaa ja patologian pornografiaa. Sarjaa käsitelläänkin moninaisesta näkökulmasta nostaten esille hyvinkin erilaisia teemoja. Tämä on toisaalta myös teoksen heikkous artikkeleiden jäädessä irralliseksi puheenvuoroiksi sen sijaan että ne keskustelisivat keskenään.

Kokoelman parasta antia on Samuel A. Chambersin artikkeli *Revisiting the closet: reading sexuality in Six Feet Under*, jossa hän tarkastelee erästä sarjan henkilöahmoa ja tämän seksuaalisuutta heteronormatiivisuuden kautta. Artikkelin pohjaa Chambersin aiempaan, vuonna 2003, julkaistuun artikkeliin, jossa hän tarkasteli David Fisherin (Michael C. Hall)

hahmoa käyttäen apunaan Eve Kosofsky Sedgwickin lanseeraamaa kaapin epistemologian käsitettä. Teoksessa julkaistussa artikkelissaan Chambers keskittyy sarjan kolmannen tuotantokauden tapahtumiin. Hän vertaa Russellia (Ben Corvin) Davidiin, jonka homoseksuaalisuudesta sekä David itse että katsojat ovat varmoja. Tästä johtuen katsojilla on tietynlainen epistemologinen etu suhteessa Davidiin, jonka seksuaalisuus on selvä, ikään kuin päätetty. Russellin kohdalla tilanne on kuitenkin toinen, koska hän ei koskaan sano olevansa homo tai hetero. Katsoja lukee Russellin seksuaalisuutta Clairen kautta eikä kumpikaan saa kovasta tahdostaan huolimatta selville totuutta asiasta. Näin ollen Russellin seksuaalisuus ei ole jäykkä tai muuttumaton, se ei ole koskaan selvästi luettavissa. Chambersin mukaan juuri tämä hahmon eräänlainen lukukelvottomuus ravistelee uskoamme seksuaalisuuden jähmeyteen ja vakauteen kyseenalaistaen samalla heteronormatiivisen yhteiskunnan tekemiä oletuksia.

Mainitsemisen arvoisia ovat myös Brian Singletonin artikkeli *Queering the Church: sexual and spiritual neo-orthodoxies in Six Feet Under* sekä Robert Deam Tobinin artikkeli camp-estetiikasta ja suremisen strategioista. Tobinin artikkeli tarjoaa oivaltavan näkökulman sarjaan esittäessään, että *Mullan alla* käyttää retoriikkaa homoseksuaalien suhtautumistavasta AIDS:iin ja osia siitä diskurssista käsitellessään kuolemaa. Lisäksi hän

toteaa sarjan keskittyvän maskuliinisuuteen jättäen lesbohahmot tarkastelun ulkopuolelle, mikä nostaa esille ajankohtaisia televisiosarjoja käsittelevien julkaisujen ongelmallisuuden. Sarjan neljännellä tuotantokaudella on mukana myös lesbohahmo ja naissuhde, johon Tobin ei kuitenkaan viittaa. Teosta lukiessa tuleekin toistuvasti ajatelleeksi, että analyysit olisivat näyttäneet hieman erilaisilta mikäli teosta ei olisi julkaistu kesken neljännen tuotantokauden ja ennen viimeistä, viidettä kautta.

Esimerkki sarjan tuotantokausia kokonaisvaltaisimmin ruotivasta artikkelista on Joanna di Mattian *Fisher's sons: brotherly love and the spaces of male intimacy in Six Feet Under*, jossa keskitytään Nate (Peter Krause) ja David Fisherin hahmojen ja heidän suhteensa tarkastelemiseen. Lisäksi di Mattian artikkelin ansiona on sarjan kontekstualisoiminen suhteessa muihin veljesten välisiin suhteita kuvanneisiin sarjoihin. Monissa teoksen muissa artikkeleissa kontekstualisointi näyttää sen sijaan unohtuneen.

Ashley Sayeaun artikkeli *Americanitis: self-help and the American dream in Six Feet Under* puolestaan nostaa mielenkiintoisesti esille yhdysvaltalaiselle kulttuurille ominaisen self-help eli itsehoitoperinteen. Artikkeli vastaakin osaltaan toimittajien johdannossa esittämään haasteeseen pohtia sitä, miten sarja kuvaa nyky-yhteiskuntaa.

Suurimman pettymyksen feministiseen tutkimukseen suuntautuneelle median

naisrepresentaatioiden tutkijalle aiheuttaa teoksen naissubjektia käsittelevä osio. Vahvasti psykoanalyttisistä lähtökohdista nousevat artikkelit jäävät häiritsevän yksitasoisiksi eivätkä ne tarjoa muutamien muiden artikkelien tavoin uusia, oivaltavia näkemyksiä sarjan naishahmoista. Erityisesti olisin toivonut perusteellisempaa ja pidemmälle vietyä analyysia suhteessa Clairen hahmoon sekä vaihtoehtoista lähestymistapaa psykoanalyttiselle tarkastelulle. Naistutkimuksellisten näkökulmien sijaan queer-tutkimuksesta nousevat analyysit ovat kirjan inspiroivimpia tekstejä.

Kaiken kaikkiaan teos tarjoaa temaattisesti melko monipuolisen katsauksen jo päättyneeseen *Mullan alla* -sarjaan. Jäin kuitenkin kaipaamaan akateemisempaa sekä huolellisempaa otetta. Monet artikkeleissa esitetyistä argumenteista jäivät keskeneräisiksi ja vaikuttivat sarjaa kiinteästi seuranneen lukijan mielestä perusteettomilta. On toki merkittävää, että toimittajilla on intoa ja uskallusta tarttua ajankohtaisiin televisiosarjoihin, mutta nopean julkaisuaikataulun ei soisi vaikuttavan teosten artikkelien sisältöön. Huolellisemmalla kirjoitus- ja toimitustyöllä teoksesta olisi voinut saada perusteellisemmän, analyttisemmän ja ehjemmän kokonaisuuden, joka kiinnostaisi myös kriittistä ja perusteltua akateemista analyysia odottavaa lukijaa. Lisäksi, kuten toimitetuissa artikkelikokoelmissa usein, artikkelit eivät keskustelee

keskenään tai täydennä juurikaan toisiaan vaan jäävät omiksi irrallisiksi puheen- vuoroikseen.

Niina Kuorikoski